Συμβουλίου καί άπό τήν κατ' άρχήν διατήρηση τῶν ἰσχυόντων μέτρων διατηρήσεως, τά Κράτη μέλη ἔχουν τήν ὑποχρέωση νά διαβουλεύονται λεπτομερῶς μέ τήν Ἐπιτροπή καί νά ἐπιζητοῦν καλόπιστα τήν ἔγκρισή της, ἀλλά καί τό καθῆκον νά μή θεσπίζουν ἐθνικά μέτρα διατηρήσεως παρά τίς ἀντιρρήσεις, ἐπιφυλάξεις ἤ ὅρους πού θά ἠδύνατο νά διατυπώσει ἡ Ἐπιτροπή.

2. Ποινική καταδίκη πού ἀπαγγέλλεται δυνάμει ἐθνικῆς νομοθετικῆς πράξεως, ἡ ὁποία ἔχει κριθεῖ ὡς ἀντίθετη πρός τό κοινοτικό δίκαιο, εἶναι ἐπίσης ἀσυμβίβαστη πρός τό δίκαιο αὐτό. Ἀντιθέτως, στό Κράτος μέλος ἐναπόκειται νά ἐπιβλέπει, ἐντός τῆς ζώνης τῆς δικαιοδοσίας του, τήν τήρηση τῶν κανόνων πού ἔχει θεσπίσει τό ἴδιο, σύμφωνα μέ τίς κοινοτικές του ὑποχρεώσεις.

3. Οἱ οὐσιαστικοί κανόνες τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου, προκειμένου νά διασφαλισθεῖ ἡ τήρηση τῶν ἀρχῶν τῆς ἀσφαλείας τοῦ δικαίου καί τῆς δικαιολογημένης ἐμπιστοσύνης, πρέπει νά ἑρμηνευθοῦν ὡς ἔχοντες ἐφαρμογή ἐπί καταστάσεων πού ἔχουν ἤδη διαμορφωθεῖ πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τους, μόνο ἐφ' ὅσον προκύπτει σαφῶς ἀπό τήν διατύπωσή τους, τούς σκοπούς ἤ τήν οἰκονομία τους ὅτι πρέπει νά τούς ἀναγνωρισθεῖ ἀναδρομική ἰσχύς.

4. Οὔτε ὁ κανονισμός 2527/80 τοῦ Συμβουλίου περί λήψεως ὁρισμένων τεχνικῶν μέτρων διατηρήσεως τῶν ἁλιευτικῶν πόρων, οὔτε οἱ μεταγενέστεροι κανονισμοί πού παρέτειναν τήν ἰσχύ του ἔχουν ἀναδρομική ἰσχύ.

Στήν ὑπόθεση 21/81, πού ἔχει ὡς ἀντικείμενο αἴτηση τοῦ Rechtbank van eerste aanleg τῆς Bruges πρός τό Δικαστήριο, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, μέ τήν ὁποία ζητεῖται, στό πλαίσιο τῆς διαφορᾶς πού ἐκκρεμεῖ ἐνώπιον τοῦ αἰτοῦντος δικαστηρίου μεταξύ

ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

καί

1. DANIËL BOUT,

2. BVI BOUT EN ZONEN, μέ ἕδρα τό Kortgene, Κάτω Χῶρες,

ἡ ἔκδοση προδικαστικῆς ἀποφάσεως ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τοῦ κανονισμοῦ 2527/80 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1980, περί ὁρισμένων τεχνικῶν μέτρων διατηρήσεως τῶν ἁλιευτικῶν πόρων (JO L 258, σ. 1) καί ὡς πρός τό ἄν συμβιβάζονται μέ τό κοινοτικό δίκαιο ὁρισμένα μέτρα πού ἐλήφθησαν μέ τό βελγικό βασιλικό διάταγμα τῆς 23ης Ἀπριλίου 1979, περί λήψεως μέτρων γιά τήν πρόληψη τῆς ἐξαντλήσεως τῶν ἀποθεμάτων ἰχθύων, ὀστρακοδέρμων καί μαλακίων ἐντός τῆς ζώνης ἁλιείας τοῦ Βελγίου, ὅπως ἐτροποποιήθη μέ τό βασιλικό διάταγμα τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1979, περί λήψεως παρομοίων προσωρινῶν μέτρων στήν Βόρειο Θάλασσα,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο άπό τούς J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, G. Bosco, A. Touffait καί O. Due, προέδρους τμήματος, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, T. Koopmans, U. Everling, A. Χλωρό καί F. Grévisse, δικαστές,

γενικός είσαγγελεύς: G. Reischl
γραμματεύς: A. Van Houtte

έκδίδει τήν άκόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά πραγματικά περιστατικά τῆς ὑποθέσεως, ἡ ἐξέλιξη τῆς διαδικασίας καί οἱ παρατηρήσεις πού κατετέθησαν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Ὀργανισμοῦ Δικαστηρίου ἔχουν συνοπτικῶς ὡς ἑξῆς:

I — Πραγματικά περιστατικά καί διαδικασία

Στίς 20 Ὀκτωβρίου 1970, τό Συμβούλιο τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων ἐξέδωσε, κατ' ἐφαρμογήν ἰδίως τῶν ἄρθρων 42 καί 43 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, τόν κανονισμό 2141/70 περί θεσπίσεως κοινῆς διαρθρωτικῆς πολιτικῆς στόν τομέα τῆς ἁλιείας (JO L 236, σ. 1) καί τόν κανονισμό 2142/70 περί κοινῆς ὀργανώσεως ἀγορᾶς προϊόντων ἁλιείας (JO L 236, σ. 5).

Ἡ προσῃρτημένη στήν «συνθήκη προσχωρήσεως», τῆς 22ας Ἰανουαρίου 1972, πράξη περί τῶν ὅρων προσχωρήσεως καί τῶν προσαρμογῶν τῶν συνθηκῶν, περιλαμβάνει, στά ἄρθρα 98 ἕως 103, διατάξεις περί ἁλιείας. Εἰδικότερα, τό ἄρθρο 102 προβλέπει ὅτι τό Συμβούλιο, προτάσει τῆς Ἐπιτροπῆς, καθορίζει, τό ἀργότερο ἀπό τοῦ ἕκτου ἔτους μετά τήν προσχώρηση, τούς ὅρους ἀσκήσεως ἁλιευτικῶν δραστηριοτήτων γιά νά ἐξασφαλίσει τήν προστασία τῶν ἁλιευτικῶν ἀποθεμάτων καί τήν διατήρηση τῶν βιολογικῶν πόρων τῆς θαλάσσης.

Στίς 19 Ἰανουαρίου 1976, τό Συμβούλιο ἐξέδωσε τόν κανονισμό 100/76 περί ὀργανώσεως ἀγορᾶς στόν τομέα τῶν προϊόντων ἁλιείας (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 04/001, σ. 43) καί τόν κανονισμό 101/76 περί θεσπίσεως κοινῆς διαρθρωτικῆς πολιτικῆς στόν τομέα τῆς ἁλιείας (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 04/001, σ. 61). Ὁ μέν πρῶτος καταργεῖ τόν κανονισμό 2142/70, ὁ δέ δεύτερος τόν κανονισμό 2141/70.

Τό ἄρθρο 4 τοῦ κανονισμοῦ 101/76 ὁρίζει:

«Ἄν ἡ ἄσκηση τῆς ἁλιευτικῆς δραστηριότητος στά θαλάσσια ὕδατα τῶν Κρατῶν μελῶν, πού ἀναφέρονται στό

ἄρθρο 2, ἐκθέτει ὁρισμένους ἀπό τούς πόρους τους σέ κινδύνους ὑπερεντατικῆς ἐκμεταλλεύσεως, τό Συμβούλιο, προτάσει τῆς Ἐπιτροπῆς, δύναται νά θεσπίσει τά ἀπαραίτητα μέτρα γιά τήν διατήρηση τῶν πόρων, σύμφωνα μέ τήν διαδικασία πού προβλέπεται στό ἄρθρο 43 παράγραφος 2 τῆς συνθήκης.

Τά μέτρα αὐτά δύνανται ἰδίως νά περιλαμβάνουν περιορισμούς ἐν σχέσει πρός τήν ἁλίευση ὁρισμένων εἰδῶν, τίς ζῶνες, τίς περιόδους ἁλιεύσεως, τίς μεθόδους ἁλιεύσεως καί τά ἁλιευτικά μηχανήματα.»

Κατά τήν συνεδρίασή του τῆς 30ῆς Ὀκτωβρίου 1976, στήν Χάγη, τό Συμβούλιο συνεφώνησε καί στίς 3 Νοεμβρίου 1976 ἐξέδωσε ἕνα ψήφισμα, μέ τό ὁποῖο συνεφωνήθη ὅτι τά Κράτη μέλη, ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1977, μέ ἐναρμονισμένη ἐνέργεια θά ἐπεξέτειναν τά ὅρια τῶν ἁλιευτικῶν τους ζωνῶν σέ 200 μίλια ἀπό τίς ἀκτές τους, στήν Βόρεια Θάλασσα καί στόν Βόρειο Ἀτλαντικό.

Μέ τήν ἴδια εὐκαιρία, τό Συμβούλιο παρέσχε τήν ἔγκρισή του (παράρτημα VI τοῦ ψηφίσματος) ἐπί δηλώσεως τῆς Ἐπιτροπῆς (ἐφ' ἑξῆς: τό ψήφισμα τῆς Χάγης) μέ τό ἀκόλουθο περιεχόμενο:

«Ἐν ἀναμονῇ τῆς θέσεως σέ ἐφαρμογή τῶν κοινοτικῶν μέτρων περί διατηρήσεως τῶν φυσικῶν πόρων, τά ὁποῖα εὑρίσκονται ἐπί τοῦ παρόντος στό στάδιο τῆς ἐπεξεργασίας, τά Κράτη μέλη δέν λαμβάνουν μονομερῆ μέτρα διατηρήσεως τῶν πόρων.

Ἄν πάντως δέν ἐπέλθει συμφωνία στό πλαίσιο τῶν διεθνῶν ἐπιτροπῶν ἁλιείας γιά τό ἔτος 1977 καί ἄν, ἐν συνεχεία, δέν καταστεῖ δυνατή ἡ ἄμεση θέσπιση αὐτονόμων κοινοτικῶν μέτρων, τά Κράτη μέλη δύνανται νά θεσπίζουν, προσωρινῶς καί κατά τρόπο πού νά ἀποφεύγονται οἱ διακρίσεις, κατάλληλα μέτρα πρός ἐξασφάλιση τῆς προστασίας τῶν πόρων πού εὑρίσκονται ἐντός τῶν πλησίον τῶν ἀκτῶν τους ἁλιευτικῶν ζωνῶν.

Πρό τῆς θεσπίσεως τῶν μέτρων αὐτῶν, τό ἐνδιαφερόμενο Κράτος μέλος ζητεῖ τήν ἔγκριση τῆς Ἐπιτροπῆς, τήν ὁποία ὀφείλει νά συμβουλεύεται σέ ὅλα τά στάδια τῶν διαδικασιῶν.

Τέτοια ἐνδεχόμενα μέτρα δέν προδικάζουν τίς κατευθυντήριες γραμμές πού θά υἱοθετηθοῦν γιά τήν θέση σέ ἐφαρμογή τῶν κοινοτικῶν διατάξεων περί διατηρήσεως τῶν πόρων.»

Ἄν καί στίς 18 Φεβρουαρίου 1977 τό Συμβούλιο ἐξέδωσε τόν κανονισμό 350/77, περί θεσπίσεως ὁρισμένων προσωρινῶν μέτρων διατηρήσεως καί διαχειρίσεως τῶν ἁλιευτικῶν πόρων (JO L 48, σ. 28) κατέστη ἀναγκαῖο, ὅσον ἀφορᾶ τό ἔτος 1978, νά γίνει χρήση τῆς δυνατότητος πού προέβλεπε τό δεύτερο ἐδάφιο τοῦ παραρτήματος VI τοῦ ψηφίσματος τῆς Χάγης, σύμφωνα μέ τό ὁποῖο τά Κράτη μέλη δύνανται νά λαμβάνουν τά κατάλληλα μέτρα, ἐφ' ὅσον δέν ὑπάρχουν αὐτοτελῆ κοινοτικά μέτρα.

Ὅταν τόν Δεκέμβριο 1978, στό τέλος τῆς προβλεπομένης στό ἄρθρο 102 τῆς πράξεως προσχωρήσεως μεταβατικῆς περιόδου, τό Συμβούλιο διεπίστωσε ὅτι δέν ἠδύνατο νά θεσπίσει ἐγκαίρως τά ἀναγκαῖα μέτρα διατηρήσεως γιά τήν περίοδο τοῦ 1979, ἀπεφάσισε στίς 19 Δεκεμβρίου 1978 ὅτι:

«1. ...

2. Ὅσον ἀφορᾶ τά τεχνικά μέτρα διατηρήσεως καί ἐλέγχου τῶν ἁλιευτικῶν πόρων, τά Κράτη μέλη ἐφαρμόζουν τά ἴδια μέτρα μ' ἐκεῖνα πού ἐφήρμοζαν στίς 3 Νοεμβρίου 1976, καθώς καί ἄλλα μέτρα, λαμβανόμενα σύμφωνα μέ τίς διαδικασίες καί τά κριτήρια τοῦ παραρτήματος VI τοῦ ψηφίσματος τοῦ Συμβουλίου, τῆς 3ης Νοεμβρίου 1976.»

Τό σύστημα πού καθιερώθη κατ' αὐτόν τόν τρόπο παρετάθη ἀπό τρίμηνο σέ τρίμηνο, μέ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου, πού ἐξεδόθησαν ἀντιστοίχως στίς 9 Ἀπριλίου 1979 (JO L 93, σ. 40), στίς 25 Ἰουνίου 1979 (JO L 161, σ. 46), στίς 29 Ὀκτωβρίου 1979 (JO L 277, σ. 10), στίς 3 Δεκεμβρίου 1979

(JO L 312, σ. 31) καί στίς 26 Μαρτίου 1980 (JO L 84, σ. 41).

Κατ' έφαρμογήν τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου, ἡ βελγική κυβέρνηση ἐθέσπισε, μέ τό βασιλικό διάταγμα τῆς 23ης Ἀπριλίου 1979, μέτρα γιά τήν προστασία τῶν ἀποθεμάτων ἰχθύων, ὀστρακοδέρμων καί μαλακίων ἐντός τῆς ζώνης ἁλιείας τοῦ Βελγίου. Τά ἐν λόγω μέτρα, τά ὁποῖα, σέ ὅ,τι ἀφορᾶ τήν παροῦσα ὑπόθεση, συνίστανται σέ ἀπαγόρευση τῆς ἁλιείας μέ δίκτυα εἰδικά γιά πέρκες, καθώς καί τῆς ἁλιείας γλώσσας, ψησσιδίων καί τριγλοειδῶν ἰχθύων, ἔστω καί μέ ἄλλα ἁλιευτικά ἐργαλεῖα, ἐντός τῶν χωρικῶν ὑδάτων μέ πλοῖα ὑπερβαίνοντα τούς 50 τόννους ὁλικῆς χωρητικότητος, ἐνέκρινε ἡ Ἐπιτροπή στίς 12 Ἰουλίου 1979 (JO 1980, C 133, σ. 2). Μέ βασιλικό διάταγμα τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1979, ἡ βελγική κυβέρνηση, ἐθέσπισε προσωρινά μέτρα γιά τήν προστασία τῶν ἀποθεμάτων ἰχθύων, ὀστρακοδέρμων καί μαλακίων τῆς Βορείου Θαλάσσης, διά τοῦ ὁποίου ἐτροποποιεῖτο τό προαναφερθέν διάταγμα, κατά τό ὅτι τό ἐλάχιστο μέγεθος τῶν ματιῶν τῶν δικτύων διπλοῦ νήματος ηὐξήθη ἀπό 75 σέ 80 χιλιοστά. Τό μέτρο αὐτό δέν ὑπεβλήθη στήν Ἐπιτροπή πρός ἔγκριση.

Τέλος, ὁ κανονισμός 2527/80 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1980, περί λήψεως ὁρισμένων τεχνικῶν μέτρων διατηρήσεως τῶν ἁλιευτικῶν πόρων (JO L 258, σ. 1), ὁ ὁποῖος ἐτέθη σέ ἰσχύ τήν 1η Ὀκτωβρίου 1980, ηὔξησε τό ὅριο τῆς χωρητικότητος σέ 70 τόννους ὁλικῆς χωρητικότητος καί καθώρισε σέ 75 χιλιοστά τό ἐλάχιστο μέγεθος τῶν ματιῶν διπλοῦ νήματος.

Ἐν τῷ μεταξύ, τήν 7η Μαΐου 1980, τό ἁλιευτικό πλοῖο «Christina » ὁλικῆς χωρητικότητος 67 τόννων, ὁλλανδικῆς σημαίας, ἡλίευσε γλῶσσες, ψησσίδια ἤ τριγλοειδεῖς ἰχθῦς καί βακαλάο ἐντός τῶν βελγικῶν χωρικῶν ὑδάτων, μέ δίκτυα διπλοῦ νήματος τῶν ὁποίων τά μάτια εἶχαν μέσο μέγεθος 79 χιλιοστά.

Στό πλαίσιο τῆς ποινικῆς δίκης πού ἐκινήθη κατά τοῦ κυβερνήτου τοῦ πλοίου καί τῆς ἰδιοκτητρίας ἑταιρίας, τό Rechtbank van eerste aanleg [Πρωτοδικεῖο] τῆς Bruges ἐζήτησε μέ ἀπόφαση τῆς 9ης Ἰανουαρίου 1981 ἀπό τό Δικαστήριο νά ἀποφανθεῖ:

«1. Ἐάν κατά τόν χρόνο τῶν περιστατικῶν πού ἔχουν τεθεῖ ὑπό τήν κρίση τοῦ παρόντος δικαστηρίου, τά Κράτη μέλη εἶχαν ἀκόμη τήν ἐξουσία νά θεσπίζουν διατάξεις περί περιορισμοῦ τῆς ἁλιείας, ὅπως ἐκεῖνες πού περιέχονται στό βασιλικό διάταγμα τῆς 23ης Ἀπριλίου 1979, περί μέτρων προστασίας τῶν ἀποθεμάτων ἰχθύων, ὀστρακοδέρμων καί μαλακίων τῆς ἁλιευτικῆς ζώνης τοῦ Βελγίου [Belgisch Staatsblad (Βελγική Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως) τῆς 15ης Μαΐου 1979] καί ἄν εἶχαν τό δικαίωμα νά ἐπιβλέπουν τήν τήρηση τῶν μέτρων αὐτῶν ἐντός τῆς ζώνης τῆς δικαιοδοσίας τους, λαμβανομένων ὑπ' ὄψη τῶν ἄρθρων 30, 34, 38 ἕως 47 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, τῆς 25ης Μαρτίου 1957, τοῦ ἄρθρου 102 τῆς πράξεως προσχωρήσεως καί τῶν κανονισμῶν (ΕΟΚ) 100/76 καί 101/76 περί κοινῆς ὀργανώσεως ἀγορᾶς στόν τομέα τῶν προϊόντων ἁλιείας καί περί θεσπίσεως κοινῆς διαρθρωτικῆς πολιτικῆς στόν τομέα τῆς ἁλιείας ἀντιστοίχως (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. τόμος 04/001, σσ. 43 καί 61 ἀντιστοίχως).

2. Ἄν δύναται νά ἀναγνωρισθεῖ ἀναδρομική ἰσχύς στόν κανονισμό 2527/80 τοῦ Συμβουλίου, ὁ ὁποῖος προβλέπει ὁρισμένα τεχνικά μέτρα διατηρήσεως τοῦ ἁλιευτικοῦ πλούτου ἤ σέ ἐνδεχομένους μεταγενέστερους κανονισμούς πού ρυθμίζουν τά ἴδια θέματα.»

Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 20 τοῦ Πρωτοκόλλου περί τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν ἡ βελγική κυβέρνηση, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν W. Collins, διευθυντή διοικήσεως τοῦ ὑπουργείου ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων καί ἡ Ἐπιτροπή, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν

H. Bronkhorst, μέλος τῆς νομικῆς της ὑπηρεσίας.

II — Γραπτές παρατηρήσεις

Α — Ἐπί τοῦ πρώτου ἐρωτήματος

Ἡ *βελγική κυβέρνηση* ὑποστηρίζει τήν ἄποψη ὅτι κατά τόν χρόνο τῶν περιστατικῶν τά Κράτη μέλη εἶχαν ἐξουσία θεσπίσεως μέτρων ὅπως αὐτά πού ἐλήφθησαν μέ τό βασιλικό διάταγμα τῆς 23ης Ἀπριλίου 1979. Στηρίζει τήν ἄποψη αὐτή στήν προαναφερθεῖσα ἀπόφαση 79/383 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 9ης Ἀπριλίου 1979, καί ἐπί πλέον τονίζει ὅτι ἡ Ἐπιτροπή, μέ τήν ἔγκρισή της τῆς 12ης Ἰουλίου 1979, διεπίστωσε τήν συμφωνία τοῦ μέτρου μέ τήν ἀπόφαση, ἡ ὁποία, ὅπως εἶχε ἡ ἀπόφαση 80/365 τοῦ Συμβουλίου τῆς 26ης Μαρτίου 1980, ἐξηκολούθει νά ἰσχύει κατά τήν ἡμερομηνία τῶν περιστατικῶν, στίς 7 Μαΐου 1980.

Ἡ *Ἐπιτροπή* ἰσχυρίζεται ὅτι, μετά τήν ἐκπνοή (31 Δεκεμβρίου 1978) τῆς προβλεπομένης στό ἄρθρο 102 τῆς πράξεως προσχωρήσεως προθεσμίας, τά Κράτη μέλη στεροῦνται πλέον τῆς ἐξουσίας θεσπίσεως μέτρων διατηρήσεως, ἔστω καί ἄν ἡ ἴδια δύναται νά τά ἐξουσιοδοτήσει σχετικῶς. Ἐξ αὐτοῦ προκύπτει ὅτι τό βασιλικό διάταγμα τῆς 23ης Ἀπριλίου 1979, τό ὁποῖο ὑπεβλήθη στήν Ἐπιτροπή καί ἔτυχε τῆς ἐγκρίσεώς της, ἀνταποκρίνεται στίς ἀπαιτήσεις τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου, ἐνῶ τό βασιλικό διάταγμα τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1979, τό ὁποῖο δέν τῆς ὑπεβλήθη, εἶναι ἀντίθετο πρός τό κοινοτικό δίκαιο.

Β — Ἐπί τοῦ δευτέρου ἐρωτήματος

Ἡ *βελγική κυβέρνηση* καί ἡ *Ἐπιτροπή* συμφωνοῦν στό ὅτι δέν εἶναι δυνατόν νά ἐφαρμοσθεῖ ἀναδρομικῶς ἕνας κανονισμός ὁ ὁποῖος ὁρίζει ὁ ἴδιος ὡς ἔναρξη τῆς ἰσχύος του τήν 1η Ὀκτωβρίου 1980 καί δέν περιέχει καμία ἄλλη σχετική διάταξη.

III — Προφορική διαδικασία

Τό Δικαστήριο ἐκάλεσε τούς διαδίκους νά ἀναπροσαρμόσουν, κατά τήν ἐπ' ἀκροατηρίου διαδικασία, τίς παρατηρήσεις τους ὑπό τό φῶς τῆς ἀποφάσεώς του τῆς 5ης Μαΐου 1981 στήν ὑπόθεση 804/79 (Ἐπιτροπή κατά Ἡνωμένου Βασιλείου, Συλλογή τῆς Νομολογίας 1980, σ. 1045).

Κατά τήν συνεδρίαση τῆς 29ης Σεπτεμβρίου 1981, ἡ Ἐπιτροπή ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν J.-F. Versiryngе, μέλος τῆς νομικῆς της ὑπηρεσίας, ἀνέπτυξε προφορικῶς τίς παρατηρήσεις της.

Ὁ γενικός εἰσαγγελεύς ἀνέπτυξε τίς προτάσεις του κατά τήν συνεδρίαση τῆς 11ης Νοεμβρίου 1981.

Σκεπτικό

1 Μέ ἀπόφαση τῆς 19ης Ἰανουαρίου 1981, ἡ ὁποία περιῆλθε στό Δικαστήριο στίς 5 Φεβρουαρίου 1981, τό Rechtbank van eerste aanleg (πρωτοδικεῖο) τῆς Bruges ὑπέβαλε, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, δύο προδικαστικά ἐρωτήματα, ὡς πρός τήν ἑρμηνεία, σέ σχέση μέ τά βελγικά μέτρα περί ἁλιείας, τοῦ ἄρθρου 102 τῆς πράξεως τῆς 22ας Ἰανουαρίου 1972 περί τῶν ὅρων προσχωρήσεως καί τῶν προσαρμογῶν τῶν συνθηκῶν, καθώς καί τοῦ κανονισμοῦ 2527/80 τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1980, ὁ ὁποῖος προβλέπει ὁρισμένα τεχνικά μέτρα διατηρήσεως τῶν ἁλιευτικῶν πόρων (PB L 258, σ. 1).

2 Τά ἐρωτήματα αὐτά ἀνέκυψαν στό πλαίσιο ποινικῆς διαδικασίας κινηθείσης κατά τοῦ Daniël Bout, κυβερνήτου τοῦ ὁλλανδικοῦ ἁλιευτικοῦ σκάφους «Christina», γιά παράβαση, μεταξύ ἄλλων, τοῦ βελγικοῦ βασιλικοῦ διατάγματος τῆς 23ης Ἀπριλίου 1979, περί λήψεως μέτρων γιά τήν προστασία τῶν ἀποθεμάτων ἰχθύων, ὀστρακοδέρμων καί μαλακίων ἐντός τῆς ἁλιευτικῆς ζώνης τοῦ Βελγίου (Belgisch Staatsblad [Βελγική Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως] τῆς 15ης Μαΐου 1979, σ. 5791), ὅπως ἐτροποποιήθη μέ τό βασιλικό διάταγμα τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1979, περί λήψεως παρομοίων προσωρινῶν μέτρων ἐν σχέσει πρός τήν Βόρειο Θάλασσα (Belgisch Staatsblad τῆς 29ης Φεβρουαρίου 1980, σ. 2566). Τό πρῶτο ἀπό τά διατάγματα αὐτά, τῆς 23ης Ἀπριλίου 1979, ἀπηγόρευσε, μεταξύ ἄλλων, τήν ἁλιεία γλωσσῶν καί ψησσιδίων ἤ τριγλοειδῶν ἰχθύων ἐντός τῶν βελγικῶν χωρικῶν ὑδάτων μέ πλοῖα χωρητικότητος μεγαλυτέρας τῶν 50 τόννων ὁλικῆς χωρητικότητος, καθώς καί τήν χρήση δικτύων διπλοῦ νήματος, τό μέγεθος τῶν ματιῶν (βροχίδων) τῶν ὁποίων εἶναι μικρότερο ἀπό 75 χιλιοστά. Τό δεύτερο διάταγμα, τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1979, ηὔξησε τό κατώτατο ἐλάχιστο μέγεθος τῶν ματιῶν ἀπό 75 σέ 80 χιλιοστά.

3 Τήν 7η Μαΐου 1980, τό ἁλιευτικό πλοῖο «Christina», ὁλικῆς χωρητικότητος 67 τόννων ἁλίευε γλῶσσες καί ψησσίδια ἤ τριγλοειδεῖς ἰχθῦς ἐντός τῶν βελγικῶν χωρικῶν ὑδάτων, χρησιμοποιώντας δίκτυα διπλοῦ νήματος, ἔχοντα μέγεθος ματιῶν μεγαλύτερο τῶν 75 χιλιοστῶν, ἀλλά μικρότερο τῶν 80 χιλιοστῶν.

4 Κατά τήν διάρκεια τῆς ποινικῆς διαδικασίας, ὁ κατηγορούμενος ἰσχυρίσθη ὅτι ὁ προαναφερθείς κανονισμός τοῦ Συμβουλίου 2527/80, τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1980, ὁ ὁποῖος ἐτέθη σέ ἰσχύ τήν 1η Ὀκτωβρίου 1980, περιεῖχε εὐνοϊκότερες γι' αὐτόν διατάξεις, καθ' ὅσον ηὔξησε τό ὅριο τῆς χωρητικότητος σέ 70 τόννους ὁλικῆς χωρητικότητος καί καθώρισε τό ἐλάχιστο μέγεθος τῶν ματιῶν τῶν δικτύων διπλοῦ νήματος σέ 75 χιλιοστά. Τό Rechtbank θεωρῆσαν ὅτι τοῦ ἦταν ἀναγκαία μία ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου, ὄχι μόνο γιά νά ἀποφανθεῖ ἐπί τοῦ ἰσχυρισμοῦ αὐτοῦ, ἀλλά ἐπίσης, καί κυρίως, γιά νά κρίνει ἄν συνεβιβάζοντο τά προαναφερθέντα βελγικά μέτρα μέ τό κοινοτικό δίκαιο, ὑπέβαλε στό Δικαστήριο τά κάτωθι ἐρωτήματα:

«1. Κατά τόν χρόνο τῶν περιστατικῶν πού ἔχουν τεθεῖ ὑπό τήν κρίση τοῦ παρόντος δικαστηρίου, τά Κράτη μέλη εἶχαν ἀκόμη τήν ἐξουσία νά θεσπίζουν διατάξεις περί περιορισμοῦ τῆς ἁλιείας, ὅπως ἐκεῖνες πού περιέχονται στό βασιλικό διάταγμα τῆς 23ης Ἀπριλίου 1979 περί μέτρων προστασίας, τῶν ἀποθεμάτων ἰχθύων, ὀστρακοδέρμων καί μαλακίων ἐντός τῆς ἁλιευτικῆς ζώνης τοῦ Βελγίου [Belgisch Staatsblad (Βελγική Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως) τῆς 15ης Μαΐου 1979] καί εἶχαν τό δικαίωμα νά ἐπιβλέπουν τήν τήρηση τῶν μέτρων αὐτῶν ἐντός τῆς ζώνης τῆς δικαιοδοσίας τους, λαμβανομένων ὑπ' ὄψη τῶν ἄρθρων 30, 34, 38 ἕως 47 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, τῆς

25ης Μαρτίου 1957, τοῦ ἄρθρου 102 τῆς πράξεως προσχωρήσεως καί τῶν κανονισμῶν (ΕΟΚ) 100/76 καί 101/76 περί κοινῆς ὀργανώσεως ἀγορᾶς στόν τομέα τῶν προϊόντων ἁλιείας καί περί θεσπίσεως κοινῆς διαρθρωτικῆς πολιτικῆς στόν τομέα τῆς ἁλιείας ἀντιστοίχως (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. τόμος 04/001, σσ. 43 καί 61 ἀντιστοίχως);

2. Δύναται νά ἀναγνωρισθεῖ ἀναδρομική ἰσχύς στόν κανονισμό 2527/80 τοῦ Συμβουλίου, ὁ ὁποῖος προβλέπει ὁρισμένα τεχνικά μέτρα διατηρήσεως τοῦ ἁλιευτικοῦ πλούτου ἤ σέ ἐνδεχομένους μεταγενέστερους κανονισμούς πού ρυθμίζουν τά ἴδια θέματα;»

Ἐπί τοῦ πρώτου ἐρωτήματος

5 Μέ τό πρῶτο ἐρώτημα ἐρωτᾶται ἄν, μετά τήν 31η Δεκεμβρίου 1978, τά Κράτη μέλη ἐξακολούθησαν νά ἔχουν ἐξουσία θεσπίσεως μέτρων διατηρήσεως στόν τομέα τῆς ἁλιείας, ὅπως ἐκεῖνα πού περιέχονται στά δύο ἐν λόγω βελγικά βασιλικά διατάγματα.

6 Ὅπως ἔχει ἤδη δεχθεῖ τό Δικαστήριο μέ τήν ἀπόφασή του τῆς 5ης Μαΐου 1981, στήν ὑπόθεση 804/79, Ἐπιτροπή κατά Ἡνωμένου Βασιλείου (Συλλογή 1980, σ. 1045), μετά τήν λήξη, κατά τήν 1η Ἰανουαρίου 1979, τῆς προβλεπομένης ἀπό τό ἄρθρο 102 τῆς πράξεως προσχωρήσεως μεταβατικῆς περιόδου, ἡ ἐξουσία λήψεως μέτρων διατηρήσεως τῶν θαλασσίων πόρων, στό πλαίσιο τῆς κοινῆς πολιτικῆς ἁλιείας, ἀνήκει πλήρως καί ὁριστικῶς στήν Κοινότητα, ἔτσι ὥστε τά Κράτη μέλη, ἀπό τῆς ἀνωτέρω ἡμερομηνίας, στεροῦνται ἐξουσίας στόν τομέα αὐτόν καί ἐφ' ἐξῆς δύνανται νά ἐνεργοῦν μόνο ὡς διαχειριστές τοῦ κοινοῦ συμφέροντος, ἐλλείψει καταλλήλου ἐνεργείας ἐκ μέρους τοῦ Συμβουλίου.

7 Ἑπομένως, τό Δικαστήριο ἐδέχθη ὅτι, ἐν ὄψει μιᾶς καταστάσεως πού χαρακτηρίζεται ἀπό τήν ἀδράνεια τοῦ Συμβουλίου καί ἀπό τήν κατ' ἀρχήν διατήρηση τῶν ἰσχυόντων μέτρων διατηρήσεως, τά Κράτη μέλη ἔχουν τήν ὑποχρέωση νά διαβουλεύονται λεπτομερῶς μέ τήν Ἐπιτροπή καί νά ἐπιζητοῦν καλόπιστα τήν ἔγκρισή της, ἀλλά καί τό καθῆκον νά μή θεσπίζουν ἐθνικά μέτρα διατηρήσεως παρά τίς ἀντιρρήσεις, ἐπιφυλάξεις ἤ ὅρους πού θά ἠδύνατο νά διατυπώσει ἡ Ἐπιτροπή.

8 Όσον άφορᾶ τό 6ελγικό 6ασιλικό διάταγμα τῆς 23ης Ἀπριλίου 1979, ἀπό τήν ἀνακοίνωση τῆς Ἐπιτροπῆς πού ἐδημοσιεύθη στήν Ἐπίσημη Ἐφημερίδα τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων τῆς 4ης Ἰουνίου 1980 ἀριθ. C 133 σελίς 2 προκύπτει ὅτι τό διάταγμα αὐτό εἶχε κοινοποιηθεῖ στήν Ἐπιτροπή στίς 12 Ἰανουαρίου καί στίς 6 Ἀπριλίου 1979 καί ὅτι ἔτυχε τῆς ἐγκρίσεώς της στίς 12 Ἰουλίου 1979. Ἄρα τό ἐν λόγω διάταγμα ἐθεσπίσθη σύμφωνα μέ τίς ὑποχρεώσεις πού ὑπέχουν τά Κράτη μέλη, ὅπως αὐτές πού περιεγράφησαν ἀνωτέρω.

9 Ἀντίθετα, ὅπως προκύπτει ἀπό τίς πληροφορίες πού παρέσχε ἡ Ἐπιτροπή, τό 6ασιλικό διάταγμα τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1979 δέν ἀπετέλεσε ἀντικείμενο διαβουλεύσεως. Ἐθνικό μέτρο πού λαμβάνεται ὑπό τίς συνθῆκες αὐτές δέν εἶναι σύμφωνο πρός τίς προαναφερθεῖσες ὑποχρεώσεις.

10 Τό ἐθνικό δικαστήριο ἐρωτᾶ ἐπίσης ἄν τά Κράτη μέλη εἶχαν τό δικαίωμα νά ἐπιβλέπουν τήν τήρηση τῶν μέτρων αὐτῶν ἐντός τῆς ζώνης τῆς δικαιοδοσίας τους.

11 Ἐπί τοῦ θέματος αὐτοῦ, τό Δικαστήριο ἔχει δεχθεῖ, τελευταίως στήν ἀπόφαση τῆς 16ης Δεκεμβρίου 1981 (Tymen, 269/80, πού δέν ἔχει ἀκόμη δημοσιευθεῖ στήν Συλλογή τῆς Νομολογίας), ὅτι μιά ποινική καταδίκη πού ἀπαγγέλλεται δυνάμει ἐθνικῆς νομοθετικῆς πράξεως, ἡ ὁποία ἔχει κριθεῖ ὡς ἀντίθετη πρός τό κοινοτικό δίκαιο, εἶναι ἐπίσης ἀσυμβίβαστη πρός τό δίκαιο αὐτό. Ἀντιθέτως, στό Κράτος μέλος ἐναπόκειται νά ἐπιβλέπει, ἐντός τῆς ζώνης τῆς δικαιοδοσίας του, τήν τήρηση τῶν κανόνων πού ἔχει θεσπίσει τό ἴδιο σύμφωνα μέ τίς κοινοτικές του ὑποχρεώσεις.

12 Ἑπομένως, στό πρῶτο ἐρώτημα, προσήκει ἡ ἀπάντηση ὅτι μετά τήν λήξη τῆς προβλεπομένης στό ἄρθρο 102 τῆς πράξεως προσχωρήσεως περιόδου, τά Κράτη μέλη δέν ἔχουν τήν ἐξουσία νά λαμβάνουν, χωρίς προηγουμένη κατάλληλη διαβούλευση μέ τήν Ἐπιτροπή ἤ παρά τίς ἀντιρρήσεις, ἐπιφυλάξεις ἤ ὅρους πού διατυπώνει ἡ Ἐπιτροπή, μέτρα διατηρήσεως στόν τομέα τῆς ἁλιείας, ὅπως ἐκεῖνα πού περιέχονται στά 6ελγικά 6ασιλικά διατάγματα τῆς 23ης Ἀπριλίου καί 20ῆς Δεκεμβρίου 1979, περί λήψεως μέτρων γιά τήν προστασία τῶν ἀποθεμάτων ἰχθύων, ὀστρακοδέρμων καί μαλακίων, καί ὅτι τό Κράτος μέλος δέν ἔχει τό δικαίωμα νά ἐπιβλέπει τήν τήρησή τους, ἐντός τῆς ζώνης τῆς δικαιοδοσίας του, ἄν τά μέτρα δέν ἔχουν ληφθεῖ σύμφωνα μέ τίς προαναφερθεῖσες ὑποχρεώσεις του.

Ἐπί τοῦ δευτέρου ἐρωτήματος

13 Τό δεύτερο ἐρώτημα θέτει τό ζήτημα ἄν ὁ προαναφερθείς κανονισμός 2527/80 πρέπει νά θεωρηθεῖ ὅτι ἔχει ἀναδρομική ἰσχύ. Πρέπει νά σημειωθεῖ σχετικῶς ὅτι, σύμφωνα μέ παγία νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, ἡ ὁποία προσφάτως ἐπεβεβαιώθη μέ τήν ἀπόφαση τῆς 12ης Νοεμβρίου 1981 (Salumi κλπ. 212 ἕως 217/80, πού δέν ἔχει ἀκόμα δημοσιευθεῖ στήν Συλλογή τῆς Νομολογίας) οἱ οὐσιαστικοί κανόνες τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου, προκειμένου νά διασφαλισθεῖ ἡ τήρηση τῶν ἀρχῶν τῆς ἀσφαλείας τοῦ δικαίου καί τῆς δικαιολογημένης ἐμπιστοσύνης, πρέπει νά ἑρμηνευθοῦν ὡς ἔχοντες ἐφαρμογή ἐπί καταστάσεων πού ἔχουν ἤδη διαμορφωθεῖ πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τους, μόνο ἐφ' ὅσον προκύπτει σαφῶς ἀπό τήν διατύπωσή τους, τούς σκοπούς ἤ τήν οἰκονομία τους ὅτι πρέπει νά τούς ἀναγνωρισθεῖ ἀναδρομική ἰσχύς.

14 Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 22 τοῦ προαναφερθέντος κανονισμοῦ 2527/80, ἡ ἰσχύς του ἄρχισε τήν 1η Ὀκτωβρίου 1980. Κανένα στοιχεῖο τοῦ ἐν λόγω κανονισμοῦ, οὔτε τῶν μεταγενεστέρων κανονισμῶν πού παρέτειναν τήν ἰσχύ του, δέν ἐπιτρέπει νά συναχθεῖ τό συμπέρασμα ὅτι ἀποβλέπει στήν ρύθμιση καταστάσεων προϋφισταμένων τῆς ἐν λόγω ἡμερομηνίας.

15 Ἑπομένως, στό δεύτερο ἐρώτημα προσήκει ἡ ἀπάντηση ὅτι οὔτε ὁ κανονισμός 2527/80 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1980, περί λήψεως ὁρισμένων τεχνικῶν μέτρων διατηρήσεως τῶν ἁλιευτικῶν πόρων οὔτε οἱ μεταγενέστεροι κανονισμοί πού παρέτειναν τήν ἰσχύ του ἔχουν ἀναδρομική ἰσχύ.

Ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων

16 Τά ἔξοδα στά ὁποῖα ὑπεβλήθησαν ἡ βελγική κυβέρνηση καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, οἱ ὁποῖες κατέθεσαν παρατηρήσεις στό Δικαστήριο δέν ἀποδίδονται. Δεδομένου ὅτι ἡ παροῦσα διαδικασία ἔχει ὡς πρός τούς διαδίκους τῆς κυρίας δίκης τόν χαρακτήρα παρεμπίπτοντος, πού ἀνέκυψε ἐνώπιον τοῦ ἐθνικοῦ δικαστηρίου, σ' αὐτό ἐναπόκειται νά ἀποφανθεῖ ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων.

Διά ταῦτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνοντας ἐπί τῶν ἐρωτημάτων πού τοῦ ὑπέβαλε τό Rechtbank van eerste aanleg τῆς Bruges, μέ τήν ἀπόφαση τῆς 19ης Ἰανουαρίου 1981, ἀποφαίνεται:

1) **Μετά τήν λήξη τῆς προβλεπομένης στό ἄρθρο 102 τῆς πράξεως προσχωρήσεως περιόδου, τά Κράτη μέλη δέν ἔχουν τήν ἐξουσία νά λαμβάνουν, χωρίς προηγουμένη κατάλληλη διαβούλευση μέ τήν Ἐπιτροπή ἤ παρά τίς ἀντιρρήσεις, ἐπιφυλάξεις ἤ ὅρους πού διατυπώνει ἡ Ἐπιτροπή, μέτρα διατηρήσεως στόν τομέα τῆς ἁλιείας, ὅπως ἐκεῖνα πού περιέχονται στά ἑλληνικά βασιλικά διατάγματα τῆς 23ης Ἀπριλίου καί 20ῆς Δεκεμβρίου 1979, περί λήψεως μέτρων γιά τήν προστασία τῶν ἀποθεμάτων ἰχθύων, ὀστρακοδέρμων καί μαλακίων· οὔτε τό Κράτος μέλος ἔχει τό δικαίωμα νά ἐπιβλέπει τήρησή τους, ἐντός τῆς ζώνης τῆς δικαιοδοσίας του, ἄν τά μέτρα δέν ἔχουν ληφθεῖ σύμφωνα μέ τίς προαναφερθεῖσες ὑποχρεώσεις του.**

2) **Οὔτε ὁ κανονισμός τοῦ Συμβουλίου 2527/80, τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1980, περί λήψεως ὁρισμένων τεχνικῶν μέτρων διατηρήσεως τῶν ἁλιευτικῶν πόρων οὔτε οἱ μεταγενέστεροι κανονισμοί πού παρέτειναν τήν ἰσχύ του ἔχουν ἀναδρομική ἰσχύ.**

	Mertens de Wilmars	Bosco	Touffait
Due	Pescatore	Mackenzie Stuart	O'Keeffe
Koopmans	Everling	Χλωρός	Grévisse

Ἐδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβοῦργο στίς 10 Φεβρουαρίου 1982.

Ὁ γραμματεύς

P. Heim

Ὁ πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars